

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Lech
Nazwisko: Gajek
Miejsce urodzenia: Gdańsk
Data urodzenia: 12-03-1970
Imię ojca: Jacek
Imię matki: Leonia
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta i mikrofilm z akt Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Alternatywa” (nr rej. 48429), prowadzonej przez Wydział III/OKPP WUSW Gdańsk w latach 1984-1990. Sprawę założono w związku z rozpowszechnianiem nielegalnego pisma pt. „Homek” (którego kilkanaście egzemplarzy pozyskało SB) oraz ulotek sygnowanych przez Ruch Alternatywny/ Ruch Społeczeństwa Alternatywnego. Czynności operacyjne w ramach SOR „Alternatywa” dotyczyły działalności na terenie Gdańska „organizacji anarchistycznych i pacyfistycznych”, jak Ruch Społeczeństwa Alternatywnego (RSA), Wolność i Pokój (WiP). Lech Gajek, wówczas uczeń Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Gdańsku-Oliwie, występuje w dokumentach odnoszących się do „nielegalnej demonstracji”, zorganizowanej przez WiP w Sopocie 21.03.1988, pod pozorem „powitania wiosny”. Jak odnotowali funkcjonariusze SB, uczestnicy wydarzenia mieli „kukłę ucharakteryzowaną na przywódcę Państwa Polskiego” (tzn. gen. W. Jaruzelskiego) oraz wznosili „antypaństwowe i antimilicyjne hasła”. Lech Gajek znalazł się w grupie zatrzymanych demonstrantów, których osadzono następnie w areszcie „do wyjaśnienia”. Wymieniono go m.in. w „Uzupełnieniu meldunku Nr 109” z 21.03.1988, w którym Wydział III WUSW Gdańsk powiadamiał Departament III MSW o przeprowadzonych tego dnia w Sopocie „działaniach operacyjno-zabezpieczających związanych z planowaną przez nielegalną grupę Ruch >Wolność i Pokój< akcją propagandową mającą związek z obrzędem powitania wiosny” (poz. 20 zestawienia). Materiały zawierają też informacje o dalszych ustaleniach i czynnościach SB wobec uczestników wydarzenia, realizowanych przez Wydział Śledczy WUSW Gdańsk. W szyfrogramie do Wydziału Inspekcji Biura Śledczego MSW z 22.03.1988 odnotowano m.in., że Wydział Śledczy gdańskiego WUSW zamierza wystąpić do Kolegium Rejonowego ds. Wykroczeń przy Prezydencie miasta Sopotu o ukaranie jedenastu wskazanych demonstrantów, a wśród nich L. Gajka (poz. 10 wykazu), „karą grzywny w wys. 50 tys. zł oraz karą dodatkową, tj. podaniem do wiadomości publicznej orzeczenia na koszt obwinionego”, co uzgodniono z Zastępcą Szefa WUSW Gdańsk ds. SB. Dane L. Gajka umieszczono również w „Wykazie dotyczącym osób uczestniczących w dniu [19]88.03.21 w Sopocie w obchodzie święta wiosny” (poz. 24), sporządzonym 22.03.1988, zawierającym informacje o wszystkich 29 zatrzymanych wówczas osobach, z których część zwolniono, odstępując od umieszczenia ich w areszcie.

Akta o sygn. IPN Gd IPN Gd 0027/3842, t. 9 (19960/II), mikrofilm o sygn. IPN Gd 00118/1317 (19960/2).

W zasobie IPN znajdują się także materiały filmowe WUSW Gdańsk z lat 1986-1988, sygn. IPN Gd 334/8, przedstawiające fragmenty oficjalnych uroczystości (pochody 1 Maja), nielegalnych demonstracji w Trójmieście, urywki nagrań z obserwacji prowadzonej z samochodów, osoby zatrzymane. Zawierają one m.in. krótkie zapisy filmowe (łącznie ok. 3 min.) dot. demonstracji - happeningu na plaży w Sopocie 21.03.1988, w tym obserwację w okolicach sopockiego moła, rząd milicyjnych samochodów i przemieszczającą się grupę funkcjonariuszy z pałkami, kukłę w ciemnych okularach, zarekwirowaną podczas tej demonstracji, niektórych zatrzymanych uczestników tego wydarzenia oraz moment sporządzania przez funkcjonariuszy dokumentacji (prawdopodobnie z działań w Sopocie).

Akta i mikrofilm z akt Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS)/ Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Federacja” (nr rej. 50428), prowadzonej przez Wydział III-1/Wydział OKPP WUSW Gdańsk w latach 1985-1990. Sprawę założono ze względu na informację o pojawieniu się na terenie IX Liceum Ogólnokształcącego w Gdańsku nielegalnych wydawnictw (ulotek, potem pisma pn. „Monit”) sygnowanych przez „Federację Młodzieży Walczącej IX LO”. W dokumentach znajduje się m.in. „Meldunek o rozpoznaniu sprawy przez kolegium I instancji” z 23.03.1988, którym Zastępca Naczelnika Wydziału Śledczego WUSW Gdańsk powiadamiał Wydział Inspekcji Biura Śledczego MSW o rozpoznaniu w tym dniu przez Kolegium Rejonowe ds. Wykroczeń w Sopocie, w trybie przyspieszonym, sprawy Lecha Gajka, ucznia IX LO, obwinionego „o to, że w dniu 21 marca 1988 r. o godz. 17.00 w Sopocie krzykiem zakłócił spokój i porządek publiczny w ten sposób, że wznosił m.in. następujące okrzyki: >Zima wasza, wiosna nasza<, >Utopić generała<, >Precz z gestapo<”, popełniając tym wykroczenie z art. 51 § 2 kw. Odnotowano jednocześnie, że Kolegium uznało L. Gajka winnym popełnienia zarzucanego mu wykroczenia, za co ukarało go grzywną w wysokości 50 000 zł i „podaniem orzeczenia do publicznej wiadomości na koszt obwinionego”. Jak stwierdzono, wymierzono karę „zgodnie z żądaniem oskarżyciela”, którym był funkcjonariusz Wydziału Śledczego WUSW Gdańsk.

Akta o sygn. IPN Gd 0027/3839, t. 3 (19956/II), mikrofilm o sygn. IPN Gd 00118/1313 (19956/2).

Wydział Śledczy WUSW Gdańsk objął Lecha Gajka postępowaniem przygotowawczym (o wykroczenie) nr RSoW 34/88, wszczętym w związku z tym, że 21.03.1988 „o godz. 17.00 w Sopocie krzykiem zakłócił spokój i porządek publiczny w ten sposób, że wznosił m.in. następujące okrzyki: >zima wasza, wiosna nasza<, >utopić generała<, >precz z gestapo<”, co zakwalifikowano jako wykroczenie z art. 51 § 2 kw. Postępowanie prowadzono w trybie przyspieszonym. W dniu 23.03.1988 Wydział Śledczy WUSW Gdańsk skierował do Kolegium Rejonowego ds. Wykroczeń przy Prezydencie miasta Sopotu wniosek o ukaranie Lecha Gajka (nr korespondencji - 217/88). Tego samego dnia wspomniane Kolegium wymierzyło L. Gajkowi karę grzywny w wysokości 50 000 zł oraz nakazało podanie „orzeczenia do publicznej wiadomości na koszt obwinionego”.

Materiałów postępowania nr RSoW 34/88 Wydziału Śledczego WUSW Gdańsk brak. Wpis na podstawie zapisu na karcie EO-13s-b/śl z Kartoteki Biura Śledczego MSW oraz wpisu w aktach o sygn. IPN Gd 0046/498, t. 31 (1104/33, Skorowidz alfabetyczny Wydziału Śledczego WUSW Gdańsk dotyczący osób ukaranych przez kolegia ds. wykroczeń za lata 1987-1989).

Rejestr wniosków kierowanych przez Wydział Śledczy WUSW Gdańsk do kolegiów w sprawach o charakterze politycznym, za okres 20.11.1986 - 13.03.1989. Pod poz. 34 (w ramach 1988 roku) znajduje się zapis dotyczący Lecha Gajka, informujący o przyczynach i etapach prowadzonego przeciwko niemu postępowania oraz o numerze korespondencji w jego sprawie, tj. H-217/88. Odnotowano tu (brak daty wpisu), iż Lech Gajek „21.03.[19]88 r. o godz. 17.00 w Sopocie krzykiem zakłócił spokój i porządek publ. w ten sposób, że wznosił m.in. nast. okrzyki >Zima wasza, wiosna nasza<, >Utopić generała<, >Precz z gestapo<”, popełniając tym wykroczenie z art. 51 § 2 kw. Dnia 23.03.1988 Kolegium Rejonowe w Sopocie ukarało go grzywną w wysokości 50 000 zł oraz ogłoszeniem orzeczenia „w prasie”. Z zapisu wynika, że grzywnę zapłacono.

Akta o sygn. IPN Gd 0046/518, t. 1 (1126/3).

Akta Prokuratury Rejonowej w Gdańsku dotyczące „próby zorganizowania” 21.03.1988 w Sopocie „nielegalnej demonstracji” Ruchu Wolność i Pokój. Lech Gajek wymieniany jest w korespondencji kierowanej w tej sprawie przez Wydział Śledczy WUSW Gdańsk do Prokuratury Rejonowej w Gdańsku. Jego dane zawarto w piśmie z 22.03.1988, informującym Prokuraturę o zatrzymaniach dokonanych w trakcie tych wydarzeń - „w związku z zakłóceniem porządku publicznego” (poz. 18 wykazu zatrzymanych). W aktach znajduje się także wniosek Wydziału Śledczego z 22.03.1988, o zatwierdzenie przeszukania L. Gajka (znak HA-213/88), przeprowadzonego po jego zatrzymaniu 21.03, o godz. 19.43. Natomiast pismem z dnia 01.04.1988 (znak HA-217/88) Wydział Śledczy powiadomił Prokuraturę Rejonową w Gdańsku o rozpoznaniu 23.03.1988 przez Kolegium Rejonowe ds. Wykroczeń w Sopocie, w trybie przyspieszonym, sprawy przeciwko Lechowi Gajkowi, „obwinionemu o to, że w dniu 21 marca 1988 r. o godz. 17.00 w Sopocie krzykiem zakłócił spokój i porządek publiczny w ten sposób, że wznosił m.in. następujące okrzyki: >Zima wasza, wiosna nasza<, >Utopić generała<, >Precz z gestapo<, tj. o popełnienie wykroczenia z art. 51 § 2 kw”. Według pisma „obwiniony nie zgłosił obrońcy”, nie przyznał się też do winy i „odmówił składania wyjaśnień”. Kolegium uznało go winnym popełnienia zarzucanego mu wykroczenia i wymierzyło karę 50 000 zł grzywny oraz „podanie orzeczenia do publicznej wiadomości na koszt obwinionego”.

Akta o sygn. IPN Gd 249/10, t. 2/19 (4 Ko 19/88/W) oraz akta o sygn. IPN Gd 77/14, t. 2 (423/1/9, Prokuratura Wojewódzka w Gdańsku, kopie korespondencji w sprawach o wykroczenia, w tym dokumenty z Prokuratury Rejonowej w Gdańsku dotyczące demonstracji z 21.03.1988).

Dziennik korespondencyjny Wydziału Śledczego WUSW Gdańsk za okres 21.01.1988 - 01.08.1988. Znajdują się tu zapisy dotyczące Lecha Gajka (w związku z jego zatrzymaniem i postępowaniem o wykroczenie za udział w demonstracji w Sopocie 21.03.1988). Pod poz. 213 wpisano korespondencję z Prokuraturą Rejonową w Gdańsku z 22.03.1988, odnoszącą się do grupy osób, w tym L. Gajka, w sprawie Postanowień o zatwierdzeniu przeszukań. Natomiast pod poz. 217 zawarto dwa wpisy. Z datą 23.03.1988 zarejestrowano wysłanie wniosku do Kolegium ds. Wykroczeń w Sopocie o ukaranie Lecha Gajka (w sprawie nr 34/88), zaś z datą 06.04.1988 odnotowano przesłanie do Prokuratury Rejonowej w Gdańsku informacji o rozpoznaniu sprawy L. Gajka przez kolegium.

Akta o sygn. IPN Gd 0046/517, t. 5 (1125/6).

Rejestr osób zatrzymanych przez Wydział Śledczy WUSW Gdańsk za okres 09.01.1986 - 01.05.1989. Pod poz. 62 (w ramach 1988 roku) znajduje się zapis dotyczący Lecha Gajka, informujący o jego zatrzymaniu/ „otrzymaniu zawiadomienia o przestępstwie” w dniu 21.03.1988, o godz. 17.15.

Akta o sygn. IPN Gd 0046/518, t. 2 (1126/4).

Książka kontroli osób zatrzymanych w areszcie WUSW Gdańsk za okres 24.11.1987 - 06.02.1989. Pod poz. 87/03/88 znajduje się wpis dotyczący Lecha Gajka, zatrzymanego 21.03.1988 o godz. 17, zaś o godz. 21.40 osadzonego w areszcie (cela nr 4) - na polecenie/ „do dyspozycji” Zastępcy Naczelnika Wydziału Śledczego WUSW Gdańsk. W dniu 23.03.1988 o godz. 16.30 Lech Gajek został zwolniony „do domu”.

Akta o sygn. IPN Gd 511/24 (726/25).

Skorowidz osób zatrzymanych w areszcie KW
MO/WUSW Gdańsk (litery od A do H) za lata
1981-1988. Pod literą „G” wpisano Lecha Gajka - z
odniesieniem do numeru 87/03/88 (z Książki kontroli Akta o sygn. IPN Gd 511/4 (726/4).
osób zatrzymanych) oraz informacją o jednostce
realizującej sprawę: Wydział Śledczy WUSW
Gdańsk.